

INLICHTINGEN
SAMENVATTING

(ISAM)
2172

's-Gravenhage, 3 maart 19

INLICHTINGENSAMENVATTING
(ISAM 2/72)

	<u>Aantal</u> <u>blz.:</u>	<u>Class.</u>
I - CURRENT INTELLIGENCE.	10	[REDACTED]
II - DE JOEGOSLAVISCHE LUCHTSTRIJDKRACHTEN.	7	[REDACTED]
III - HET VIe CONGRES VAN DE POOLSE COMMUNIS- TISCHE PARTIJ.	10	ONGECL
IV - MAANDOVERZICHT ANTI-DEFENSIE ACTIVITEITEN PERIODE - FEBRUARI 1972.	3	[REDACTED]

De ISAM is een nationaal inlichtingendocument, dat dienovereenkomstig dient te worden beveiligd.

De inhoud mag niet:

- a. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- b. met buitenlanders in discussie worden gebracht;
- c. worden gecopiëerd,

dan nadat daartoe vooraf toestemming is verleend door het Hoofd van de Luchtmacht Inlichtingendienst.

[REDACTED]

INLICHTINGENSAMENVATTING NR. 2/72Aan:

Chef Staf (Luchtmacht) v.d. Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht
 Plv. Secretaris-Generaal KLu
 Voorzitter van het Comité Verenigde Chefs van Staven
 BDL - PLV CLS - SOUS CHEF - DMLu - ADM
 Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

C- CLV t.a.v. HBI	}	
C- Vlb Soesterberg		
C- Vlb Leeuwarden		
C- Vlb Deelen		
C- NS Den Helder		
C- 1e GGW		
C- 2e GGW		
C- 3e GGW		t.a.v. HKI cq. dd. IO
C- 4e GGW		d.t.v. HBI/CLV
C- 5e GGW		
C- GTM		
C- CRC/SOC		
C- MVV Groep		
C- CTL t.a.v. HBI		}
C- Vlb Volkel		
C- Vlb Eindhoven	t.a.v. HKI	
C- Vlb Twenthe	d.t.v. HBI/CTL	
C- CLO t.a.v. HBI		
C- Vlb Gilze Rijen		t.a.v. HKI d.t.v. HBI/CLO
C- CDML t.a.v. COVO		
Directeur Luchtmachtstafschool		25
Hoofd MARID		
Hoofd Afd. Inl. & Veiligheid/HKKL		29
LUMAT		
LUMAT		
LUMAT		
LUMAT		
Hoofd Sectie L1, L4, L5 (ter circulatie)		
Hoofd Sectie L3		
Lt.Kol. (HQ 2ATAF)		

INTERN AAN:

HL2
 HL2a1 t.b.v. L2/Bibl.
 Reserve exemplaar

- 1) ter info, daarna retour HL2a1
 2) met extra set foto's

III - HET VIe CONGRES VAN DE POOLSE CP

1. Op 6 december - een jaar na de decemberonlusten die de val van Gomcelka betekenden en ongeveer een jaar vóór de statutair vastgestelde tijd - werd het VIe Congres van de Poolse CP geopend door de Eerste Secretaris Edward Gierek. Ten overstaan van de 1815 afgevaardigden en vertegenwoordigers van 70 communistische, arbeiders- en socialistische partijen uit de gehele wereld verklaarde Gierek in zijn openingsrede dat de tijd gekomen was om op grondslag van alle sedert het Ve partijcongres van november 1968 opgedane ervaring de noodzakelijke gevolgtrekkingen te maken om tot beslissingen te komen die de socialistische ontwikkeling van Polen zouden moeten versnellen. Gezien Polens "internationale" positie, aldus Gierek, zou het door het congres op te stellen program niet alleen "het leven van ons vaderland", maar zelfs de vooruitgang van de gehele socialistische zaak raken.

2. Met de op dit congres voltrokken verwijdering van Moczar uit het Politburo, die reeds in juli 1971 zijn greep op het machtige veiligheidsapparaat moest prijsgeven en zich de ontheffing van zijn post van partijsecretaris moest laten welgevalen, is een figuur van het Poolse politieke toneel verdwenen, wiens aanwezigheid in de hoogste partijtop nog steeds de vrees van sommige elementen in partij en natie voor een op het politie-apparaat gebaseerde harde koers van de Poolse politiek rechtvaardigde. Uit het Politburo verdwenen, behoudt Moczar nu alleen nog een onbeduidende post in het staatsbestuur, het voorzitterschap van de veteranen-organisatie en een zetel in het Centrale Comité. Met Moczar zijn, zoals werd verwacht, ook Cyrankiewicz (thans nog staatshoofd) en Jedrychowski, als minister van buitenlandse zaken thans vervangen door Stefan Olszowski en voordien voorzitter van de Staatsplancommissie, uit het Politburo gestoten. Gierek zegevierde. Behalve aan zijn erkenning van de diepere oorzaken van de decembercrisis moet zijn triomf vooral worden toegeschreven aan de slagvaardigheid van zijn tactisch optreden. Hij was het geweest die met zijn medewerkers, onder wie vooral Piotr Jaroszewicz, in allerijl de werve aan de opstandige Oostzeekust had bezocht, waar de beroering onder de arbeiders en het aantal slachtoffers het grootst waren. Hij liet de mensen beter informeren, zorgde voor terugdraaiing van de prijsverhogingen van december, beloofde meer democratische speelruimte, ontpleet

een nieuwe werkstijl

een nieuwe werkstijl en bracht een "dialoog" op gang die zoveel mogelijk de kloof tussen partij en maatschappij moest dichten en waarbij de mensen werden aangemoedigd om hun grieven uit te spreken. Hiermee werd in allereerste instantie beoogd bij de CP een gevoel van verantwoordelijkheid te kweken en een uitbarsting van opgekropte grieven bij de bevolking te voorkomen. Met doelgerichte zuiveringen in partij- en staatsapparaat, met het doen van economische concessies, een verbetering van de verhouding tot de katholieke kerk en belangrijke financiële steun van Moskou - kortom, door het aanbrengen van een aantal overwegend kosmetische correcties - zag de nieuwe Poolse partijleider kans in de loop van het jaar 1971 de toestand in het land en zijn eigen positie te consolideren. Het was dit proces van consolidatie dat door het VIe partijcongres moest worden voltooid.

3. Giersek, de manager, was vóór de machtsovername de leider van de potentieel derde anti-Gomoelka kracht in de Poolse partijleiding, waarin de veteraan Gomoelka zelf een anachronisme was geworden, voor wie tijdens de decemberonlusten dan ook prompt het uur van de waarheid aanbrak. Deze drie in aanleg oppositionele krachten in de partij waren

- a. de partizanen, met Moczar.
- b. de pragmatici, met Jaszczuk. Dit waren met name die jongere apparatsjiki die al vóór de dooi in de Sowjet-Westduitse betrekkingen in het kader van hun streven naar meer Poolse zelfbevestiging op internationaal terrein een proces op gang brachten dat op 7 december 1970 in het Pools-Westduitse verdrag resulteerde en die tevens de architecten van het ongelukkige, ondoordacht gelanceerde hervormingsplan waren, waarvoor zij uiteindelijk ook Gomoelka wisten te winnen. Zij hadden de drastische prijsverhogingen afgekondigd als een maatregel om bepaalde blijvende wijzigingen in het consumptiepatroon, van voedselprodukten naar duurzame gebruiksgoederen, te bewerkstelligen.
- c. de technocraten, met Edward Giersek, die geen reputatie had opgebouwd als economisch "hervormer" maar die voor een capabele en pragmatische manager gold, voor wie het er in de eerste plaats op aan komt de zaken te doen reilen en zeilen en die zich verder niet bezighoudt met uitwerking van theorieën en hervormingsmodel

Al pleitte hij ook voor modernisering van de Poolse economie, juist de omstandigheid dat hij een afzijdige houding had aangenomen jegens de "nieuwe economische hervorming" en zich zelfs tegen elementen daaruit had verzet, had voor de partijchef van de regio Silesië, die zich op het standpunt leek te stellen dat wat goed was voor Silesië goed was voor Polen, de weg naar het partijleiderschap gebaad.

4. Giereks leiderschap verwierf de steun van Moskou. Al was de Sowjet-koers in de Poolse crisis van 1970 aanzienlijk minder drastisch dan in Tsjechoslowakije, duidelijk bleek dat Moskou niet terugdeinst om zelfs een trouwe "internationalistische" of orthodoxe marxist-leninist (in casu Gomoelka) te laten vallen, wanneer deze niet meer bij machte is orde in eigen land te handhaven. Zo viel Gomoelka in ongenade en werd de Breznjew-doctrine in haar meest milde vorm toegepast ("broederlijke hulp" ditmaal in de vorm van financiële steun). Ondanks deze steun voor Gierek kon de Sowjet-leiding met sommige Poolse aspecten, zoals het feitelijk legitimeren van en toegeven aan spontaan optreden van Poolse arbeidersmassa's, het aanwenden van Moskou's financiële steun ter subsidiëring van een in vergelijking met die van de Russisch arbeider hogere levensstandaard van de Poolse arbeider en de voortdurende druk vanuit de partij-elite (hoewel niet direkt van Gierek afkomstig) ten gunste van een meer zelfstandige rol voor Polen in de internationale politiek, nauwelijks vrede hebben. De consolidering van Giereks positie is echter des te sneller verlopen naarmate vooral op dit laatste punt Gierek zich volkomen en zelfs demonstratief conformeert aan het Russische standpunt: de manager "nieuwe stijl" verdwijnt hier in de "internationalist", d.w.z. hij kruipt zo diep in de Russische huid, dat men er geen internationalist, laat staan nog een Pool in herkent. Nog onlangs is dit tot uiting gekomen in de felle aanval van Gierek op de Chinese leiders, die hij voor de TV beschuldigde van nationalisme en grote mogendheidschauvinisme, een koers die hij heette in te druisen tegen de belangen van Polen en van de hele socialistische gemeenschap.

5. Zoals van alle communistische partijcongressen vormden ook van het VIe Poolse partijcongres de zgn. directieven of thesen de ruggegraat. In deze richtlijnen worden door de partij de algemene politieke

en economische bakens

en economische bakens uitgezet en wordt een globaal gewetensonderzoek gepleegd over een bepaalde spanne tijds. Zo heeft ook het Poolse partijcongres een basisresolutie aanvaard, waarin aan partij en natie het program wordt geleverd voor de "verdere socialistische ontwikkeling van Polen". Om dit program ook door niet-partij leden te doen bekrachtigen zal de partij het gedurende de campagne die zal voorafgaan aan de nationale parlamentsverkiezingen "aan de gehele natie" voorleggen. In de directieven van het congres wordt o.a. vastgesteld dat Polen nog nooit in zijn geschiedenis een dergelijke economische, culturele en politieke opbloei heeft gekend als in de periode tussen het Ve en VIe partijcongres: een vaststelling die temeer bevreemdt omdat medio 1970 in de Poolse persmedia een openlijke discussie plaatsvond over de symptonen van een structurele economische crisis in Polen, waarbij de menin overheerste dat Polen als gevolg van algehele economische, sociale en politieke stagnatie de rit tegen de tijd om gelijke tred te houden met de wetenschappelijk-technische revolutie aan het verliezen was. Niettemin, zo wordt in de these vastgesteld, is de algemene door de Partij uitgestippelde politieke koers correct geweest en was de partij altijd in staat uit eigen kracht eventuele fouten te corrigeren. Met deze zinspeling op de december-gebeurtenissen van 1970 wordt de partij als zodan van alle blaam gezuiverd en de groep Gomoelka voor alle tekortkomingen verantwoordelijk gesteld. De onrust werd veroorzaakt doordat de partijpolitiek stagneerde, doordat de leninistische beginselen niet werden gerespecteerd en door de "subjectieve" aanpak (voluntarisme) van de toenmalige leiding, welke verzuimd had de sociaal-economische concepten met de behoeften van de bevolking in overeenstemming te brengen. Inbreuk was gepleegd op de door Marx ontdekte en door Lenin ontwikkelde objectieve economische wetten. De Gomoelka-groep had incorrecte methoden aangewend bij het tot gelding brengen van de correcte postulaten van het partijprogram. Daar de bewering dat de partij altijd weer de eigen fouten herstelt ideologisch heel fraai, politiek echter niet sterl is, tracht het dokument zowel partijleden als partijlozen voor het actieprogram van de nieuwe leiding te winnen. Nadruk wordt gelegd op een groter aandeel van de regering in programmering en planning en op verbetering van het staatsapparaat. Door een brede deelname van de arbeidende bevolking en haar organisaties in het landsbestuur moet het staats burgerlijk bewustzijn gescherpt worden. De "parlementaire autoriteit",

het gezag van de

het gezag van de "sejm", moet weliswaar groeien, maar uiteindelijk berust het "toezicht op de staatsorganen" bij de CP.

6. In andere richtlijnen worden de vakbonden gemaand zich op hun zwakten te bezinnen en wordt op vage wijze een versterking van hun economische rol in het vooruitzicht gesteld; bij de jeugd zullen opvoed- en ideologisering moeten samengaan; de publiciteitsmedia zullen kritiek mogen uitoefenen, doch slechts binnen de door de partij gestelde perken. Van het in het jaar 1971 vaak gepropageerde nieuwe elan m.b.t. informatie en communicatie, het zich openstellen voor kritiek en suggesties, is in de richtlijnen weinig terug te vinden. Veel waarde hecht de partij aan de voorstelling dat in het kader van het "democratisch centralisme" voordat de onderscheiden besluiten vallen meer gediscussieerd kan worden, maar dat na de besluiten eenmaal zijn genomen men met des te meer discipline te werk dient te gaan.

7. Als leidend beginsel van de organisatorische structuur van de partij werd het "democratisch centralisme" in de Russische praktijk voor het eerst in 1917 geïntroduceerd. Het hield o.m. in: verkiezing van de leidende partij-organen van de basis tot de top, het periodiek afleggen van verantwoording door de partij-organen aan hun partij-organisaties, strenge partijdiscipline, het ondergeschikt zijn van de minderheid aan de meerderheid, onvoorwaardelijk en bindend karakter van de besluiten van de hogere organen voor de lagere. Hetzelfde beginsel werd door de Komintern overgenomen, waarbij de nadruk overigens geheel op het tweede bestanddeel kwam te liggen, omdat de toenmalige CP "in de huidige periode van acute burgeroorlog" (1920) haar plicht slechts kon vervullen "als haar organisatie zo centralistisch mogelijk is en ijzeren discipline heerst". Zo geformuleerd was het "democratisch centralisme" voor tweeërlei uitleg vatbaar. In zijn meest starre vorm wordt ermee bedoeld dat de besluiten van de leidende partij-organen als uitdrukking van de partijwil zonder voorbehoud als militaire bevelen moeten worden opgevolgd en dat discussies op lagere niveaus slechts beperkt dienen te blijven tot overwegingen hoe zij het best ten uitvoer kunnen worden gelegd. Volgens een meer gematigde opvatting zou een bredere discussie over partijdirectieven plaatsvinden alvorens zij worden uitgevaardigd of in kracht treden. Voorzover het principe door de Komintern werd

overgenomen en in de

overgenomen en in de Breznjew-doctrine weer duidelijk Komintern-gedachten zijn opgedoken, lijkt ook de idee van het "democratisch centralisme" in de "internationalistische" partijbetrekkingen te willen voortbestaan. De ontbinding van de Komintern in 1943 betekende kennelijk nog géén afschaffing van zijn beginselen en alleen zo wordt b.v. verklaarbaar waarom eigenlijk door een Poolse CP scheldkanonnades op de "pseudelinkse" maoïsten moeten worden gepleegd.

8. Kort voor de aanvang van het Poolse partijcongres legde het CC het verslag over de periode tussen het Ve en VIe congres voor. Daar in werd getracht de in de genoemde periode gerealiseerde groeipercentages op de voorgrond te schuiven, maar moest niettemin worden vastgesteld dat de economische ontwikkeling ongelijkmatig en de voorziening van consumptiegoederen niet zonder leemten was verlopen. Het is bekend dat de grootste zorg van Gierek in het afgelopen jaar het slechts weinig verbeterde evenwicht tussen vraag en aanbod was. De geplande groei in de produktiecapaciteit werd niet bereikt en hetzelfde werd voor de levensstandaard van de bevolking opgemerkt. Het rapport maakte melding van ernstige storingen in de verhouding tussen de sociale behoeften en de koers van de economische politiek. Daarom ook werden het vijfjaren plan 1971-1975 zowel als het staatseconomische plan 1972 gewijzigd, teneinde een snellere verbetering mogelijk te kunnen maken. Het CC-rapport komt in wezen overeen met de verbeteringen, die Gierek en zijn medewerkers op hun goodwill-rondreizen in nagenoeg alle regio's aan de bevolking hadden aangekondigd. Anderzijds probeerde de Poolse partijleider ideologische oorzaken voor de Poolse crisis bloot te leggen en wees op compromissen met "het revisionisme en andere aan onze partij vreemde ideologische tendensen". Het negatieve effect van in het verleden getolereerde "ideologische wankelmoedigheid, revisionisme en opportunisme" zou zich op een later tijdstip (b.v. studentendemonstraties van maart 1968) hebben geopenbaard. De Poolse CP had echter - met name op hoe Giereks ideologische verklaring slechts dient om de noodige organische banden met de CPSU in het complex te betrekken - in haar moeilijke uren de hulp van de broederlanden ondervonden. Gierek bedankte de SU voor "het begrip voor de essentie van de moeilijkheden die wij in onze ontwikkeling ondervonden en voor de broederlijke hulp bij het overwinnen van deze moeilijkheden". De Poolse leider beklemtoonde de rol van het Rode Leger in de bevrijding van Polen en vroeg de

Sowjet-afgevaardigder

Sowjet-afgevaardigden het Sowjet-volk te vertellen, dat "zijn inspanning goede vruchten heeft gedragen, dat het socialisme in Polen wordt versterkt en dat de internationale eenheid die onze landen en volkeren verbindt sterker wordt". Zijn aandacht richtend op de buitenlandse politiek verklaarde Gierek, dat het onderhouden van broederlijke relaties met de SU de hoofdsleutel vormde en dat het perspectief van de verdere ontwikkeling van Polen slechts in het raamwerk van samenwerking met de SU en slechts dank zij deze samenwerking volledige realiseringkansen heeft.

9. Op de tweede dag van het congres kwamen de leiders van de buitenlandse delegaties aan het woord, in de eerste plaats de leider van de CPSU. Alleen al zijn aanwezigheid betekende steun voor de consolidatie-politiek van Gierek, al onthield Breznjew zich wijs van prijzend superlatieven. Zijn rede was gewijd aan de Sowjet-Poolse verhoudingen en aan de socialistische eenheid. Ook hij weet bepaalde fouten die bij de socialistische opbouw gemaakt kunnen worden niet aan de aard van het socialisme als een sociaal systeem of zijn doelstellingen of beginselen, maar veeleer aan afwijkingen van deze beginselen. Vandaar het belang, zo werd door Breznjew onderstreept, van een kritische kijk op eigen activiteit en van het vermogen de noodzakelijke praktische gevolgtrekkingen te maken. In dit verband getuigde hij van het respect van de Sowjet-communisten voor de "principiële en moedige aanpak van de Poolse CP bij het corrigeren van de opgetreden negatieve verschijnselen". Met betrekking tot het tweede thema, dat van de communistische eenheid, verklaarde Breznjew dat "de strijdbare solidariteit van de socialistische landen één van de voornaamste pijlers van de vrede, de veiligheid en vrijheid van de naties" was, waarmee al heel duidelijk wordt aangegeven dat Breznjew voor zijn gelijktijdige pleidooi voor een Europese Veiligheidsconferentie een geheel eigen referentiekader heeft. In casu bedoelde de Russische partijleider dat ongeacht het verdrag tussen Polen en de Bondsrepubliek de onschendbaarheid van de Poolse grenzen wordt gewaarborgd door Polens lidmaatschap in de "sterke familie van socialistische landen" en door het bondgenootschap tussen Warscha en Moskou.

10. In het economische gedeelte van zijn redevoering stelde Gierek voor de komende vijf jaren een krachtige economische ontwikkeling in

voorzicht, nauw

vooruitzicht, nauw verbonden met een verbetering van de levensstandaard en een duidelijke vooruitgang in de sociale effectiviteit van de produktie. Zijn program wil als een in wezen sociaal-economisch plan beschouwd wezen, waaraan allereerst overwegingen m.b.t. Polens mogelijkheden en behoeften ten grondslag zijn gelegd. Het nationale inkomen zou een stijgingscijfer van 38 à 39% moeten vertonen tegenover een groepercentage van 34% over de laatste periode van vijf jaar. De industriële produktie moet met 48 à 50%, de totale waarde van de landbouwproduktie met 18 à 21% toenemen. Investeringszouden op stapel staan ten bedrage van 1.400.000 zloty oftewel 24% van het nationale inkomen: uiterste limiet die niet overschreden kan worden, zonder dat op dat deel van het nationale inkomen dat bestemd is voor consumptie zou worden besnoeid. De wijze van besteden moet tevens voorzien in een snellere groei van de produktie van gebruiksgoederen. Investeringszouden voor de consumptie-industrie zullen met 98% moeten stijgen, terwijl voor de produktie van kapitaalgoederen de uitgaven met 53% zullen oplopen. Daardoor zal de kloof tussen de produktie van Groep A (kapitaalgoederen) en Groep B (consumptiegoederen) met 42% worden verkleind in plaats van 36% in de vorige vijfjarenfase. Ten aanzien van de landbouwsector en zijn betekenis voor 's lands economie vestigde Giersek de aandacht erop, dat het Poolse gezin gemiddeld de helft van het gezinsbudget voor voedingsmiddelen bestemt. Als zich generend voor de ongeveer 85% van de Poolse landbouw die zich in privé-handen bevindt, stelde Giersek - als kleine troost en met het oog op de gecollectiviseerde landbouw van de broederlanden - dat de Poolse landbouw produktiemiddelen gebruikt die in de gesocialiseerde sector zijn geproduceerd en dat zij ongeveer 85% van de opbrengst aan gesocialiseerde handelsorganisaties verkoopt.

11. Van belang was wat premier en econoom Jaroszewicz het congres nader had uiteen te zetten over de sociaal-economische taken van het nieuwe bewind. Hij weidde uit over de noodzaak van een doelmatiger investeringsprogramma, over verhoogde industriële en agrarische produktie die meer consumptie mogelijk maakt, versnelling van de wetenschappelijke, technische en organisatorische vooruitgang van de gehele economie, verhoogde efficiency van het economisch beheer, versterking van Polens aandeel in de internationale arbeidsdeling (Polen heeft een arbeidersoverschot, dit in tegenstelling tot Oost-Duitsland en Hongarije) en wereldhandel.

Hij drong aan op

Hij drong aan op verbeterde plannings- en bestuursmethoden als stimulans voor de geleide ontwikkeling van het land, waarbij de ervaringen van de SU zouden worden geanalyseerd en "met inachtneming van onze eigen omstandigheden" worden toegepast. Ook Gieriek had te dien aanzien reeds gesteld, dat modernisering van het systeem van planning en management zowel verhoogde efficiency van de centrale planning als groter onafhankelijkheid en meer initiatief voor de bedrijven moest inhouden. Contradictoire stellingen, zoals de Russische praktijk heeft uitgewezen, waarin het geschipper tussen economisch dirigisme en liberalisering alleen maar meer bureaucratische rompslomp betekende.

12. Een novum van het VIe Partijcongres was, dat op de derde dag de gedelegeerden zich in 19 werkgroepen opsplitsten, die elk een specifiek thema te behandelen hadden. Gediscussieerd werd over het rapport van het CC, de Gieriek-rede, het Jaroszewicz-referaat alsook wat genoemd werd "suggesties en voorstellen uit het openbare debat vóór het congres over de richtlijnen". De werkgroepen, debatteerden niet slechts over algemene economische, sociale en culturele vraagstukken, maar ook over zeer specifieke zaken als vakbonden, jeugd, buitenlandse handel, lokale politiek, vervoer, vrouwenarbeid. Ook hier werd ruime aandacht besteed aan plannings- en managementvragen, waarbij wel veel over perfectionering en verbetering, niet echter over hervorming werd gesproken.

13. Belangrijk was nog het optreden voor het congres van Edward Babiuch, lid van het Politburo en secretaris van het CC verantwoordelijk voor organisatie- en kaderzaken, die uitvoerig op de lessen uit de decembercrisis van 1970 inging en op de schending van de leninistische beginselen, waardoor in de hogere partijorganen, Politburo en secretariaat (zelfkritiek dus!) autocratie had geheerst. Ook hij wees, in het kader van deze lessen en maar weer in herhaling vervallend, op de leidende rol van de partij en het principe van "democratisch centralisme" maar zag geen tegenspraak tussen het "democratische gehalte van de partij-interne verhoudingen" en de "centralistische vorm waarin de partijactiviteit in praktijk wordt omgezet", geen tegenspraak dus tussen de collectiviteit in de besluitvorming en de autoriteit van de organen en leiders van de partij. Geen tegenspraak, omdat het leninistische principe van "democratisch centralisme" nu eenmaal zonder "politieke eenheid" (discipline) niet functioneert.

14. De lijst van

14. De lijst van nieuwe leden van het Politburo en het CC werd voorgelezen door de arbeidersafgevaardigde, de mijnwerker Henryk Kaminczak. Voor meer dan de helft bestaat het thans uitgebreide CC uit nieuwe leden, terwijl het ledental van het Politburo van 10 op 11 man werd gebracht: Gierak, Jaroszewicz, Szydlak, Babiuch, Tejchma, Olszowski, Kruczek, Jablonski, Jagielski, Jaruzelski en Szlachcic, van wie de vier laatstgenoemde nieuw zijn. Nu de verknochte aanhangers van Gomoelka uit de topfuncties verwijderd zijn staat de grote Gierak-aanhanger er thans reeds garant voor dat voor de aanstaande sejm-verkiezing Gierak-gezinden op de nominatie komen. Gieraks macht werd onbetwist. Verzekerde hij zich door een drukke pendeldienst op Moskou van de financiële en politieke steun van het Kremlin, op binnenlandspolitiek terrein heeft hij door een combinatie van sociale verbeteringen, nieuwe economische formuleringen en zuiveringen zich zowel als een realist als een dogmaticus doen kennen. Als massapsycholoog heeft hij tegenover het Poolse volk door zijn taktisch pleidooi voor meer informatie en communicatie, voor meer democratie en meer religieuze vrijheid zich de statuur van een volkstriebun aangemeten: gevaarlijke beloften lijken het, wanneer zij niet of maar zeer ten dele zullen worden ingelost of t.z.t. door de bevolking eenvoudig als taktiek en door eventuele tegenstrevers in de partij eenvoudig als opportunisme zouden worden ontmaskerd. Hoe zeker, doortastend en geconsolideerd de CP van Polen echter thans optreedt blijkt uit het feit dat reeds drie dagen nadat de basisresolutie van het congres over de "verdere socialistische ontwikkeling van de volksrepubliek Polen" in druk was verschenen Radio Warschau maakte dat het dokument "de algemene instemming en steun van de partij van de werkende bevolking, van de arbeidersklasse, van de boeren, de intelligentsia en de gehele natie" had. Voor een goed begrip: de Poolse Verenigde Arbeiderspartij (Polska Zjednoczona Partia Robotnicza) telt 2.270.000 leden, Polen daarentegen zo'n 35.000.000 inwoners.